

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Ὑπὸ τὴν δυναστείαν Φιλίππου τοῦ Β' κατασκευάσθησαν, κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως, διάφορα ἵπποδρόμια ταυρομαχιῶν· ἀλλ' ἡ τιμὴ τοῦ torear (ταυρομάχεσθαι) ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς πάντοτε εἰς τοὺς εὐγενεῖς, ἐμάχοντο δὲ ἔφιπποι καὶ μὲ ὠραιότατους ἵππους καὶ ὁμῶς δὲν ἐχύνετο ἄλλο αἷμα ἢ τὸ τοῦ ταύρου.

Μόνον περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἡ τέχνη ἐπεξετάθη εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐπήγαγεν οἱ καθ'αυτὸ toreos, τεχνίται ἐξ ἐπαγγέλματος, μαχόμενοι πεζῇ καὶ ἔφιπποι.

Ὁ περίφημος Φραγκίσκος Ρομέρος δὲ Ρόντα ἐτελείοποιήσεν τὴν τέχνην τοῦ νὰ μάχωνται πεζῇ, εἰσήγαγε τὴν συνήθειαν νὰ φονεύουν τὸν ταῦρον, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, μὲ τὸ ξίφος καὶ τὴν muleta καὶ ὥρισεν τοὺς κανόνας τῆς τέχνης.

Ἐκτοτε τὸ θέαμα κατέστη ἐθνικὸν καὶ ὁ λαὸς τρέχει μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

Ὁ βασιλεὺς Κάρολος ὁ Γ' ἀπηγόρευσε τὰς ταυρομαχίας, ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ δὲ ἔκπλεν ἄλλο ἢ νὰ μεταβάλῃ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ λαοῦ, ὅπως λέγει Ἰσπανός τις χρονογράφος, εἰς μίαν aficion epidémica (ἐπιδημικὴν ἀγάπην).

Ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος ὁ Ζ', ἀγαπῶν ἐμμανῶς τοὺς ταύρους, ἱδρυσεν Σχολεῖον Ταυρομαχικῆς ἐν Σεβίλλῃ. Ἰσαβέλλα ἡ Β' ὑπῆρξεν ἐνθουσιωδέστερα Φερδινάνδου τοῦ Ζ', Ἀμεδαῖος δ' ὁ Α' οὐχὶ ὀλιγώτερον ταύτης, ὡς λέγεται.

Ἡδὴ δὲ αἱ ταυρομαχίαι ἀκμάζουν ὅσον οὐδέποτε ἐν Ἰσπανίᾳ. Πλέον τῶν ἑκατὸν εἶνε οἱ μεγάλοι γαιοκτήμονες, οἱ ὅποιοι τρέφουν ταύρους διὰ ταυρομαχίας.

Ἡ Μαδρίτη, ἡ Σεβίλλη, ἡ Βαρκελόνη, τὰ Γαδεῖρα, ἡ Βαλεντία, τὸ Πόρτο τῆς Ἀγίας Μαρίας ἔχουν ἵπποδρόμια ταυρομαχιῶν πρώτης τάξεως. Εἰς πεντήκοντα δὲ περίπου συμποσούνται τὰ μικρὰ ἵπποδρόμια δυνάμενα νὰ περιλάβουν τρεῖς ἕως ἑννέα χιλιάδας θεατῶν ἑκαστον. Εἰς πάντα δὲ τὰ χωρία ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἵπποδρόμια, αἱ corridas τελοῦνται εἰς τὰς πλατείας καὶ ἐν μὲν τῇ Μαδρίτῃ κατὰ πάσαν Κυριακὴν, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς πόλεις ὅταν εἰσπορέσουν, ἀλλὰ παντοῦ μὲ ἀπειρον πλῆθος λαοῦ, ὅστις συρρέει ἐκ τῶν πλησιεστέρων πόλεων, ἐκ τῶν χωρίων, ἐκ τῶν ἀγρῶν, ἐκ τῶν ὁρέων, ἐκ τῶν νήσων καὶ ἀκόμη καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Εἶνε ἀληθές ὅτι δὲν τρελλαίνονται ὅλοι οἱ Ἰσπανοὶ διὰ τὸ θέαμα τοῦτο, πολλοὶ μάλιστα οὔτε πηγαίνουν ποτέ· ὅχι ὀλίγοι δὲ τὸ ἀποδοκιμάζουν, τὸ καταδικάζουν καὶ θὰ ἐπιθύμουν νὰ τὸ ἐβλεπον ἐξοστρακίζόμενον ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δημοσιογράφος τις ἐγείρει φωνὴν διαμαρτυρίας· βουλευτὴς τις τὴν ἐπαύριον τοῦ φόνου ταυρομάχου τινὸς λέγει ὅτι θὰ κάμῃ ἐπερώτησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' εἶνε ὅλοι ἐχθροὶ δειλοὶ καὶ ἀνίσχυροί, ἐνφ' ἑξ ἄλλου γράφονται θερμὰ ὑπὲρ τῶν ταυρομαχιῶν ἄρθρα, ἀνεγείρονται νέα ἵπποδρόμια, ἀνακαινίζονται τὰ παλαιὰ, χλευάζονται οἱ ξένοι οἱ ὅποιοι κραυγάζουν κατὰ τῆς Ἰσπανικῆς βαρβαρότητος.

Καὶ δὲν γίνονται μόνον κατὰ τὸ θέρος ταυρομαχίαι, οὔτε τὸ θέαμα εἶνε πάντοτε ὁμοῖον. Τὸν χειμῶνα, ἐν τῇ Κίρκῃ τῆς Μαδρίτης, κατὰ πάσαν κυριακὴν δίδεται παραστάσις. Δὲν εἶνε οἱ ὠραῖοι καὶ φλογεροὶ ἐκεῖνοι ταῦροι,

τοῦ θέρους, οὔτε οἱ μεγάλοι τεχνίται τοὺς ὁποίους θαυμάζει ἡ Ἰσπανία. Εἶνε ταυρίδια μικρᾶς δυνάμεως καὶ μικρᾶς ψυχῆς. Εἶνε toreros ἀρχαῖοι κατὰ τὴν τέχνην, ἀλλ' ὅπως δὴποτε παραστάσις δίδεται πάντοτε καὶ μολονότι δὲν πηγαίνει ὁ βασιλεὺς, οὔτε τὸ ἄνθος τῆς εὐγενείας, ὅπως εἰς τὰς ταυρομαχίας τοῦ θέρους, οὐχ ἦττον ὁ Κίρκος εἶνε πάντοτε πλήρης θεατῶν.

Χύνεται ὀλίγον αἷμα. Δὲν φονεύονται ἡ δύο ταῦροι, τὸ δὲ θέαμα λήγει διὰ τῆς ἀναφλέξεως πυροτεχνημάτων. Εἶνε μία διασκέδασις, ὅπως περιφρονητικῶς λέγουν οἱ ἐμμανεῖς φιλόταυροι, δι' ὑπηρετρίας καὶ διὰ νήπια.

Ἀλλ' εἰς τὰ χειμερινὰ ταῦτα θεάματα συμβαίνει τὸ ἐξῆς διασκεδαστικώτατον ἐπεισόδιον.

Ὅταν οἱ toreros φονεύουν τοὺς ταύρους, τὸ στάδιον μένει εἰς τὴν διαθεσιν τῶν ἐρασιτεχνῶν. Πανταχόθεν πηδοῦν ἐντὸς αὐτοῦ ἄνθρωποι· ἐν μιᾷ στιγμῇ ὑπάρχουν ἑκατὸν περίπου ἐργάται, μαθηταί, ἀγυόπαιδες, τίς μὲ ἔνα μανδύαν εἰς τὰς χεῖρας, τίς μὲ ἓν σάλιον, τίς μὲ ἓν τεμάχιον οἰουδήποτε ὑφάσματος, συνηθροισμένοι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ Toril, ἔτοιμοι νὰ ὑποδεχθῶν τὸν ταῦρον.

Ἡ θύρα ἀνοίγει, εἰς ταῦρος ἔχων τὰ κέρατα τετυλιγμένα δι' ὑφάσματος ἐξορμᾷ εἰς τὸ στάδιον, καὶ τότε ἀρχίζει ἀπερίγραπτον θέαμα.

Τὸ πλῆθος τὸν περικυκλίνει, τὸν διώκει, τὸν σύρει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, τὸν τυλίσσει διὰ τῶν μανδύων καὶ τῶν σαλίων, τὸν προκαλεῖ καὶ τὸν ἐνοχλεῖ κατὰ χιλίους τρόπους, μέχρις οὗ τὸ δυστυχὲς ζῶον μὴ ἀντέχον πλέον ὀδηγεῖται ἔξω τοῦ σταδίου καὶ τὸ διαδέχεται ἄλλο.

Εἶνε ἀπίστευτος ἡ τόλμη μὲ τὴν ὁποίαν τὰ παιδία ἐκεῖνα ρίπτονται κατ' αὐτοῦ, τὸ τραβοῦν ἀπὸ τὴν οὐράν, πηδοῦν ἐπάνω του· ἀπίστευτος ἡ εὐστροφία μὲ τὴν ὁποίαν ἀποφεύγουν τὰ κτυπήματά του.

Ἐνίοτε ὁ ταῦρος στρεφόμενος αἰφνιδίως, φθάνει κανὲν ἐκ τούτων, τὸ ρίπτει κάτω, τὸ πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα, τὸ σηκώνει ὑψηλὰ ἐπὶ τῶν κεράτων· ἄλλοτε ἀνατρέπει καὶ κυλίζει εἰς τὸν κονιορτὸν μὲ ἓν μόνον κτύπημα πέντε, ἑξ συγκρόνως, ταῦρος δὲ καὶ ἄνθρωποι ἐξαφανίζονται ἐντὸς νέφους κονιορτοῦ καὶ ὁ θεατὴς φοβεῖται πρὸς στιγμὴν μὴ ἐφονεύθῃ κανεὶς.

Μάταιος φόβος! Οἱ ἀτρόμητοι capeadores ἐγείρονται μὲ τὰ κόκαλά των ὀλίγον κοπανισμένα καὶ μὲ τὸ πρόσωπον σκονισμένον, τινάσσουν τοὺς ὤμους καὶ ἀρχίζουν ἐκ νέου.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο τὸ ὠραιότερον ἐπεισόδιον τῶν χειμερινῶν παραστάσεων. Ἐνίοτε ἀντὶ τῶν toreros ἀντιμετωπίζουν τοὺς ταύρους αἱ toreras, γυναῖκες δηλαδὴ ἐνδεδυμέναι ὡς σχοινοβάτιδες· πρόσωπα πρὸ τῶν ὁποίων οὐχὶ οἱ ἄγγελοι, ἀλλ' ὁ Ἐωσφόρος:

Faria dell' ali agli occhi una visiera!

Αἱ picadoras ἔφιπποι ἐπὶ ὄνου, ἡ espada — ἐκεῖνη τὴν ὁποίαν εἶδον ἐγώ, ἦτο ἐξηκοντοῦτις γρατὰ, ὀνομαζομένη Μαρτίνα, ἀστουριανή, γνωστὴ δὲ εἰς ὅλα τὰ ἵπποδρόμια τῆς Ἰσπανίας, — ἡ espada πεζῇ, μὲ τὸ ξίφος καὶ τὴν muleta. ὡς ὁ πλέον ἀτρόμητος matador τοῦ ἰσχυροῦ φύλου· ὅλη ἡ cuadrilla, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας

¹ Θὰ ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τὰ πτερά του.

τῶν chulos, μὲ μεγάλας φενάκας καὶ μὲ μεγάλους ὕβους. Διὰ τεσσαράκοντα δραχμὰς αἱ δυστυχεῖς αὐταὶ διακινδυνεύουν τὴν ζωὴν τῶν!

Εἰς ταῦρος, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγὼ παρέστην εἰς τὸ θέαμα ἐκεῖνο, ἔθραυσε τὸν βραχίονα μίᾳs banderilla, μίᾳs ἄλλης δὲ ἐξέσχισε τὰ φορέματα εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὴν ἀφήκεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σταδίου μὲ τόσον μόνον μέρος τοῦ φορέματός της, ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ καλύψῃ πᾶν ὅ, τι πρέπει ἀπολύτως νὰ εἶνε κεκαλυμμένον.

Μετὰ τὰς γυναῖκας ἔρχονται τὰ θηρία. Κατὰ διαφόρους ἐποχὰς γίνοντο ἀγῶνες μεταξὺ ταύρου καὶ λέοντος καὶ ἄλλοτε μεταξὺ ταύρου καὶ τίγρεως. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐτελέσθη ἀγὼν τοιοῦτος ἐν τῷ Κίρκω τῆς Μαδρίτης.

Περὶ ὧντος ὑπῆρξεν ὁ ἀγὼν, τὸν ὅποτον διωργάνωσεν ὁ κόμης δούξ τοῦ Ὀλιβάρθ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, τοῦ δὸν Βαλτάσαρ Καρόλου τῆς Αὐστρίας, πρίγκηπος τῆς Ἀστουρίας.

Ὁ ταῦρος ἐπάλαισε μὲ τὸν λέοντα, μὲ τὴν τίγριν, μὲ τὴν λεοπαρδαλὶν καὶ τοὺς ἐνίκησεν ὅλους. Καὶ κατὰ τὸν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τελεσθέντα ἀγῶνα ἡ τίγρις καὶ ὁ λέων ἠττήθησαν. Καὶ ἡ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐπέπεσαν μεθ' ὁρμῆς κατὰ τοῦ ταύρου, ἀλλὰ πρὶν ἢ προφθάσουν νὰ δαγκάσουν τὸν λαιμόν του, διατρυπηθέντες ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ κέρατος, ἔπεσον κάτω ἐντὸς λίμνης αἵματος.

Μόνος ὁ ἐλέφας, εἰς ὑπερμεγέθους ἐλέφας, ζῶν ἔτι εἰς τοὺς κήπους τοῦ Buen Retiro. ἐνίκησεν ὁ ταῦρος τῷ ἐπετέθῃ, ἐκεῖνος δὲ οὐδὲν ἄλλο ἔκαμεν, εἰμὴ ἔθεσε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ράχews αὐτοῦ καὶ ἐπίεσεν, ἡ δὲ πίεσις ὑπῆρξε τόσον τρυφερά, ὥστε ὁ ἀπερίσκεπτος ταῦρος συνετρίβη ὡς λεπτοκάρυον· ἀλλ' εἶνε εὐκόλον νὰ ἐννοήσῃ τις πόση ἐπιδεξιότης, πόσον θάρρος καὶ πόση ἀτάραχος ψυχραιμία χρειάζεται εἰς ἓνα ἀνθρώπον διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ τὸ ξίφος ἐν ζῶν, τὸ ὅποτον φονεῖ τὸν λέοντα, προσβάλλει τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸ ὅποτον, ὅθεν δῆποτε καὶ ἂν διέλθῃ σπαράσσει, κερματίζει, ἀνατρέπει καὶ αἵματοκυλίζει! Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἀνθρώποι, οἱ ὅποιοι τὸ ἀντιμετωπίζουν καθ' ἑκάστην!

Οἱ toreros δὲν εἶνε ἡθοποιοὶ δυνάμενοι, ὡς δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ, νὰ ἐξομωθῶσι μὲ τοὺς ἀκροβάτας, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ὁ λαὸς δὲν τρέφει ἄλλο αἶσθημα ἢ τὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ· ὁ torero ἐκτιμᾶται καὶ ἔξω τοῦ ἵπποδρομίου, χαίρει τὴν εὐνοίαν τῶν νέων τῆς ἀριστοκρατίας, πηγαίνει εἰς τὸ θέατρον ἐν θεωρείῳ, συχνάζει εἰς τὸ ἀριστοκρατικώτερον καφενεῖον τῆς Μαδρίτης, δέχεται καθ' ὁδὸν ἐδαφιαίους χαιρετισμούς ἀπὸ πρόσωπα σημαίνοντα.

Οἱ ἐπιφανεῖς espada, ὡς ὁ Φρασκουέλος, ὁ Λαγαρτίγιος, ὁ Γαῦτάνος, κερδίζουν περὶ τὰς δέκα χιλιάδας δραχμὰς κατ' ἔτος, ἔχουν οἰκίαν καὶ ἐπαύλει, κατοικοῦν εἰς πολυτελῆ οἰκήματα, ἐνδύονται πλουσίως, ἐξοδεύουν σωροὺς σκυοῦδων διὰ τὰς ἀργυράς καὶ ἐπιχρυσούς αὐτῶν ἐνδυμασίας, ταξειδεύουν ὡς πρίγκηπες καὶ καπνίζουν σιγὰρ Ἀβάνας.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΠΙ. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΤΑ ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΑΝΙΩΝ

Διήγημα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.

Ὁ Νικόλαος Φανίων ἐγεννήθη εἰς Βιλλεφράγκαν περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1800. Ὁ πατὴρ του ἦτο ὀπτικός, ἐκαλεῖτο Μιχαὴλ ἐπιλεγόμενος Πρεσβύτερος Φανίων, ἡ μὴτηρ του ὀνομάζετο Κωνσταντίνη Σονφινόν. Ἐπειδὴ ἦτο τὸ πρῶτον τέκνον τῶν, ἐπειδὴ ἡ μὴτηρ του ἀπέθανε δοῦσα αὐτῷ τὸ φῶς καὶ ἐπειδὴ ὁ πατὴρ του δὲν ἐνυμφεύθη ἐκ νέου, ὁ Νικόλαος ἦτο υἱὸς μονογενής· ὁ κύριος Πρεσβύτε-

ρος Φανίων ἐμόναζε μὲ τὸν τυχόντα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶχε τὴν ρίνα ἐρυθρὰν καὶ τὴν μίαν κνήμην ξυλίνην. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τὸν ἠνάγκασαν νὰ καταταχθῇ ὡς ἐθελοντής· τῷ ὤρισαν ν' ἀποτελέσῃ μέρος ἐλευθέρως τῶν πεζοναυτῶν καὶ τὸν ἀφήκαν κύριον ὅπως μεταβῇ πεζῇ ἢ ἐφ' ἵππου εἰς Βρέστην, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἐπιβιβασθῇ. Ἀναβαίνων τὴν σχοινίην κλίμακα, ἥτις τὸν ὠδήγει ἐπὶ τῆς γεφύρας πολεμικοῦ τινος πλοίου, ἐπαρπατήσῃ καὶ ἔπεσεν ἐξ ὕψους δέκα βαθμίδων εἰς τὴν λέμβον, ἥτις τὸν εἶχε μεταφέρει. Τὸν ἐνόμισαν νεκρόν· μόνον τὴν κνήμην εἶχε θραύσει· τὸν ἐμακάρισαν.

Μετὰ ἀρκετὰ μακρὰν διαμονὴν εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Βρέστης, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ μίᾳς κνήμης ξυλίνης. Ἐνθυμούμενος τὰ πολυάριθμα τηλεσκοπία, ἄτινα εἶδεν εἰς Βρέστην, ἔμαθε τὴν τέχνην τοῦ ὀπτικοῦ.

Εἶτα, ἐπειδὴ ὁ πόλεμος ἀφῆρε πάντας τοὺς ἀρτίους ἀνθρώπους, εὔρε σύζυγον μὲ ὅλην τὴν ξένην αὐτοῦ κνήμην. Ἀποθανούσης τῆς συζύγου του ἔπιεν ἐν πρώτοις διὰ νὰ παρηγορηθῇ, εἶτα διότι ὁ οἶνος τῷ ἐφάνη καλός. Ἐν συντόμῳ ὑπῆρξεν ἀπαρηγόρητος καὶ ἰδοὺ διατί εἶχε τὴν ρίνα ἐρυθρὰν.

Πίνων τις ὀμιλεῖ. Ὁ ὀπτικός κατὰ τὴν διαμονὴν αὐτοῦ εἰς τὸ νοσοκομεῖον εἶχεν ἀναγνώσει τόμους τινὰς ἀσχέτους πρὸς ἀλλήλους, οὓς τῷ ἐδάνεισαν οἱ νοσοκόμοι.

Ἦσαν ἀφηγήσεις ταξειδίων, ναυαγίων, ναυμαχιῶν. Ἐὰν ἐν τούτοις δὲν ἔθραυον τὴν κνήμην μου, ἔλεγε συχνάκις καθ' ἑαυτόν, θὰ ἐταξίδευον, ἐὰν ἐταξίδευον θὰ ἔβλεπον βεβαίως νήσους πολυανθρώπους κατοικουμένας ὑπὸ ἀγρίων, γυναῖκας μαύρας, κιτρίνας, πρασίνας καὶ κυανὰς· ἀναμφιβόλως θὰ ἐμαχόμην κατὰ τῶν Ἀγγλῶν καὶ ἴσως θὰ ἤμην ἐπὶ σχεδίας ἐκτεθειμένος εἰς ὅλας τὰς ἀγωνίας τῆς πείνης.

Σκεπτόμενος τὰ ὥραϊα ταῦτα πράγματα ἐπέσθη ἐπὶ τέλους ὅτι τῷ συνέβησαν, κατέπλησσε δὲ τοὺς ἀκροατάς του διὰ τῆς διηγήσεως τῶν φανταστικῶν ἀνδραγαθημάτων του. Ἡμέραν τινά, καθ' ἣν εἶχε πίνει περισσώτερον τοῦ συνήθους εἶπεν ὅτι εἶχεν ἀπολέσῃ τὴν κνήμην του εἰς ναυμαχίαν τινά.

Τὴν ἀκόλουθον ἑβδομάδα τὸ ἐπίστευσε καὶ ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα εἶχον θέσιν τὴν ἑτέραν κνήμην του ἐνώπιον πλήρους τηλεβόλου, ἥθελε δὲ τὴν θυσιάσει προθύμως ἢ νὰ διαψεύσῃ ἑαυτόν.

Ἐπειδὴ ἦτο καλὸς ἀνθρώπος, ἀπεδέχθησαν ἀπάσας τὰς κομπορημοσύνας του. Ἀλλ' οὐδεὶς τὸν ἤκουε μετὰ περισσοτέρας εὐλαθείας ὅσον ὁ υἱὸς του Ἀκούων τὸν πατέρα του βλασφημοῦντα ναυτικῶς, τὸ παιδίον κατέστη ναυτικὸς χωρὶς νὰ τὸ φαντασθῇ. Ἐμαθε ν' ἀναγινώσκῃ τὰ ταξειδία τοῦ Πουγκενβίλ. Δὲν ὠνειρεύετο πλέον ἢ διὰ πλοῦς, ταξειδία, συγκρούσεις, ναυάγια, ἀγρίους καὶ γυναῖκας πάντων τῶν χρωμάτων.

Συγγενής τις τῆς μητρός του, ὅστις ἦτο σχολάρχης εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Βιλλεφράγκας, ἀνέλαβε τὴν ἀνατροφὴν του Ἠθέλε νὰ κάμῃ τὸν Νικόλαον καθηγητὴν ὡς ἦτο αὐτός.

— Θὰ γίνῃ ναυτικὸς ὡς ἐγώ, εἶπεν ὁ Πρεσβύτερος Φανίων.

— Θὰ γίνω ναυτικὸς ὡς ὁ πατὴρ μου, εἶπεν ὁ μικρός.

— Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ γίνῃς ναυτικὸς, παρετήρησεν ὁ διδάσκαλος, σπουδάσον τὰ μαθηματικά· θὰ εἰσέλθῃς εἰς σχολεῖόν τι καὶ θὰ ἐξέλθῃς ἀξιωματικὸς.

Ἡ προσδοκία αὕτη ἐνέθουσε τὸν Νικόλα. Εἰς ἡλικίαν δεκαπέντε ἐτῶν, ἦτο ἑτοιμός νὰ ὑποστῇ τὰς ἐξετάσεις του, ὅτε ἡ ἐπιδρομὴ ἀνέτρεψε τὰ σχέδιά του.

— Θὰ σὲ ὀδηγήσω ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰς Βρέστην ὅταν ἡ εἰρήνη συντελεσθῇ! εἶπεν ὁ ὀπτικός εἰς τὸν υἱόν του.

Ἀλλ' ἀπέθανε τὸ αὐτὸ ἔτος. Εἶχεν ἐωρτάσει δι' ἀρθῶνων σπονδῶν τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς νήσου Ἐλβας.